

Mladi za napredek Maribora 2016

33. srečanje

NAGROBNIKI STOLNE CERKVE SV. JANEZA KRSTNIKA

RAZISKOVALNO PODROČJE: Interdisciplinarno (Zgodovina- Kulturna dediščina)

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtor: AJDA LIPNIK

Mentor: DARJA EMERŠIČ

Šola: PRVA GIMNAZIJA MARIBOR

Maribor, 2016

Mladi za napredek Maribora 2016

33. srečanje

NAGROBNIKI STOLNE CERKVE SV. JANEZA KRSTNIKA

RAZISKOVALNO PODROČJE: Interdisciplinarno (Zgodovina- Kulturna dediščina)

RAZISKOVALNA NALOGA

Maribor, 2016

KAZALO:

ZAHVALA.....	2
1. POVZETEK.....	3
2. UVOD.....	4
3. HIPOTEZE IN CILJI.....	5
4. METODE DE LA/POTEK RAZISKOVANJA.....	5
5. O CERKVI SKOZI STOLETJA.....	6
5.1 STOLNA CERKVEV.....	6
5.2 O MESTNEM PREBIVALSTVU.....	10
5.3 UVELJAVLJAVLJANJE AUGSBURŠKE VEROIZPOVEDI.....	10
6. O SPOMENIKIH NA PROČELJU STOLNICE.....	11
6.1 Prvi spomenik.....	11
6.2 Drugi spomenik.....	14
6.3 Tretji spomenik.....	16
6.4 Četrti spomenik.....	19
6.5 Peti spomenik.....	21
6.6 Šesti spomenik.....	22
6.7 Sedmi spomenik.....	24
6.8 Osmi spomenik.....	26
6.9 Deveti spomenik.....	28
6.10 Deseti spomenik.....	30
6.11 Enajsti spomenik.....	31
6.12 Dvanajsti spomenik.....	32
6.13 Trinajsti spomenik.....	35
6.14 Štirinajsti spomenik.....	37
6.15 Petnajsti spomenik.....	38
6.16 Šestnajsti spomenik.....	39

6.17 Sedemnajsti spomenik.....	42
6.18 Osemnajsti spomenik.....	43
6.19 Devetnajstii spomenik.....	44
6.20 Dvajseti spomenik.....	46
7. ZAKLJUČEK.....	49
8. VIRI IN LITERATURA.....	52

ZAHVALA:

Za nastanek raziskovalne naloge, so v veliki meri zaslužni mentorica, starši, ki so mi nudili podporo skozi ves proces in mi pomagali z nemščino, prijazno osebje v Univerzitetni knjižnici, v Pokrajinskem arhivu, kjer so mi veliko svetovali in pripomogli h končnemu izdelku.

1. POVZETEK

Na Slomškovem trgu, ki se nahaja v središču Maribora, stoji cerkev, imenovana Stolna cerkev sv. Janeza Krstnika, domačinom poznana pod nazivom 'stolnica'. V 12. stoletju se je sedež lavantinske škofije iz Št. Andraža na Koroškem prestavil v Maribor. S tem je postal Maribor sedež škofije in mariborska župna cerkev je postala stolna cerkev. Od 13. do 18. stoletja pa je cerkev obdajalo mestno pokopališče, kamor so pokopavali tako meščane Maribora kakor tudi prebivalce Koroškega predmestja. Ob večerih je na pokopališču gorel svetilni steber, imenovan Večna luč, ki je danes prav tako ohranjen na Slomškovem trgu.

Kljub majhnosti je velikost pokopališča zadostovala za stoletja pokopavanja umrlih. Premožnejši, so si lahko privoščili nagrobne kamne, na katerih je bilo zapisano kdaj so se rodili in kdaj umrli, ter pomembni dogodki v njihovih življenjih. Velikost nagrobnega kamna se je razlikovala od imetja posamezni.

Ko so pokopališče zaradi pomankanja prostora v 18. stoletju prenesli na območje, kjer se danes nahaja Ljudski vrt, so nekatere izmed spomenikov vgradili v pročelje cerkve. Tu se nahajajo še danes. So eden od virov preučevanja življenja takrat. Mesto je imelo po mnenju raziskovalca Borisa Gloca izrazito nemški značaj, kar je opazno tudi na nagrobnih kamnih.

Obravnavala sem 20 spomenikov, ki so bili skozi stoletja svojega obstoja izpostavljeni težavnim razmeram, kot so vandalizem, podnebne spremembe (kisli dež), ipd. spomeniki so oblikovani po podobnem načelu. od 20 nagrobnih kamnov jih je z izjemo 14., ki je latinski, vsi v nemškem jeziku. Tudi začetni nagovor je pri vseh enak, Hie ligt begraben (tu leži pokopan), razlikujejo se tudi po stoletjih nastanka, obravnavani spomeniki so nastajali od 16. pa do 18. stoletja. Razlika se pozna tudi pri čitljivosti zapisa in v pisavi. Dva izmed spomenikov sta v nemščini, v gotici. Presenetljivo he, da pa nagrobni kamni niso zgolj last rimokatolikov, temveč tudi pripadnikov protestantske veroizpovedi.

Ker so visoke nazive za tega časa prejemale tudi ženske, je zanemarljiva razlika med številom nagrobnikov posvečenim moškim, ter številom nagrobnih kamnov, ki so bili posvečeni ženskam.

Spomeniki se razlikujejo tudi glede na izgled. Ločila sem jih glede na to ali so napisni (tekstovni del, besedilo), figuralni (imajo podobe, skulpture) ali heraldični (grbi rodbin). Iz napisnih delov sem razbrala imena ter pomembne mejnike, datume v njihovih življenjih. V figuralnem delu so bili upodobljeni umrli ter svojci, iz česar se je dalo razbrati imena otrok, žen, mož. Iz heraldičnega dela pa sem poskušala ugotoviti kateri grb pripada posamezni rodbini.

Pokopani so imeli na podobo mesta pomemben vpliv, zato je pomembno, da poznalo vsaj del njihovih življenj. Spomeniki so bili namenjeni zdravnikom, baronom, baronicam, pomembnim vikarjem, oskrbnikom, dedičem...

2. UVOD:

Na Slomškovem trgu, nekdam imenovanem Cerkvni trg oziroma Kirchenplatz, stoji mogočna cerkev, ki jo mnogi poznajo pod nazivom Stolnica, v polnem nazivu pa je posvečena svetemu Janezu Krstniku. Četudi njeno podobo pozna prav vsak Mariborčan, pa le malokdo ve kakšna je njena zgodovina, ki pa se nam ponuja že ob samem pogledu nanjo.

Omenjeno cerkev je od 13. pa vse do 18. stoletja obdajalo mestno pokopališče, ki je kljub sorazmerni majhnosti zadostovalo za stoletja pokopavanj umrlih meščanov tako Maribora kakor tudi umrlih iz Koroškega predmestja.

Vplivnejši so si lahko privoščili tudi nagrobne kamne, ki so eden od glavnih virov preučevanja tamkajšnjega življenja.

Pri raziskovanju sem se osredotočila predvsem na družine, ki so imele v lasti nagrobne kamne, ter na podlagi le-teh ugotoviti kakšno je bilo njihovo življenje.

Ugotoviti sem želela komu so nagrobni kamni namenjeni, kakšen je bil njihov družbeni status, ter kateri narodnosti so pripadali.

3. HIPOTEZE IN CILJI:

Pred začetkom raziskovanja sem si postavila nekaj hipotez, na podlagi katerih bo temeljilo moje raziskovanje:

1. Moja prva hipoteza predvideva, da bom iz spomenikov razbrala imena bogatejših meščanov 16. do 18. st. v Mariboru in okolici, saj je bila izdelava nagrobnikov verjetno draga.
2. Ob pogledu na cerkev opazimo različne dimenzije spomenikov, zato predvidevam, da se bo velikost nagrobnih kamnov razlikovala glede na imetje in pomembnost posameznika.
3. Predvidevam, da bo velik del spomenikov v nemškem jeziku, saj je bil Maribor do 18. stoletja, ko so spomeniki nastajali, pod Avstrijo, ali pa so bili vplivni meščani nemško govoreči.
4. Ob pogledu na cerkev opazimo, da so nekateri izmed spomenikov nečitljivi ali poškodovani. Ugotoviti nameravam, koliko jih je in kaj je lahko te poškodbe povzročilo.
5. Moja peta hipoteza predvideva, da bo velik del spomenikov namenjen moškim, saj je bil srednji vek izrazito patriarhalna družba.
6. Moja šesta hipoteza predvideva, da bodo spomeniki namenjeni katolikom.
7. Moja sedma hipoteza predvideva, da bodo nagrobni kamni nastali v istem stoletju.

4. METODE DELA/POTEK RAZISKOVANJA:

Raziskovanje sem si razdelila na terensko in teoretično delo. Na začetku sem si postavila hipoteze, ki sem ji ob koncu raziskovanja potrdila ali ovrгла.

Začela sem s terenskim delom, kjer je bilo potrebno izmeriti in poslikati spomenike, zatem pa obdelati fotografije. Nekatere izmed njih je bilo precej težko razvozlati. Težave so mi povzročale poškodbe spomenikov in obrabljenost napisov ali njihovih delov. Zatem sem se lotila teoretičnega dela, poiskala in preučila sem literaturo, ter se po končanem delu lotila pisanja raziskovalne naloge.

5. O CERKVI SKOZI STOLETJA

5.1 STOLNA CERKEV

Stolna cerkev sv. Janeza Krstnika stoji v središču starega mestnega jedra, vendar je do leta 1254 stala zunaj strnjene mestne naselbine.

Je najstarejša cerkev v Mariboru, nekateri celo pravijo, da je starejša od samega mesta Maribor. Stolnico so zgradili v prvi polovici 12. stoletja (v zapisih prvič omenjena leta 1248), Maribor pa se namreč prvič kot trg omenja leta 1204, kot mesto pa leta 1254. Mestno obzidje so postavili v letih 1260-1276, v času češke vladavine. Potreba po novi cerkvi oz. gradnji stolnice se je pojavila, ker se je leta 1164 kamniška pražupnija preselila v Maribor, zato so v mestu nujno potrebovali novo cerkev, ki s jo sprva posvetili apostolu Tomažu.

Leta 1859 je slovenski škof Anton Martin Slomšek dosegel premestitev sedeža lavantinske škofije iz Št. Andraža na Koroškem v Maribor. S tem je postal Maribor sedež škofije in mariborska župna cerkev je postala stolna cerkev.

Skozi zgodovino Stolnice so se spreminjali tudi njeni nazivi. Samo ime stolnica, izvira iz grško-rimske kulture,, ki posebno pomembnim službam namenja vzvišen prostor in poseben sedež, to je Katedro (gr. Kathedra – sedež). Sprva je bila posvečena apostolu Tomažu, leta 1254 apostolu Tomažu in Janezu Krstniku, nato pa še samo Janezu Krstniku. Vzrok spreminjanja nazivov je ostal nepojasnen. Cerkev je obdajalo mestno pokopališče, ovalne oblike, ki je bilo večkrat utrjeno in obzidano, zaradi napadov in obleganj.

Za simbol stolne cerkve so mestni očetje leta 1300 izbrali goloba, ki ga srečamo v prizoru, ko Janez Krstnik Jezusa v reki Jordan krsti. Golob predstavlja svetega duha, ki bedi nad mestom. V letu 1532 je bilo prvič omenjeno tudi taborsko utrjeno, po naročilu mestnega sodnika Krištofa Wildenrainerja, ki je dal pokopališče utrditi kot poslednje zatočišče branilcev pred napadom Turkov, ki so v 16. stoletju oblegali Maribor. Zanimivo je, da so kot katoliki tudi protestanti so pokopavali svoje umrle na mestnem pokopališču za časa reformacije.

Slika 1.: Stolna cerkev sv. Janeza Krstnika

Janez Krstnik, sin Elizabete in Zaharija, je živel v 1. stol. n. št. Janez je svetopisemsko zapisan kot Jezusov sorodnik. V skupino učencev Janeza Krstnika naj bi bil nekaj časa vključen tudi Jezus, vendar je kasneje slednji ustanovil svojo skupino. Pri tem je bil tudi uspešnejši, ter s tem pridobil tudi nekaj Janezovih učencev, prav tako so krstili več ljudi, kakor Janezovi.

slika 2.: sv. Janez Krstnik

Pokopališče je nastalo v istem stoletju, kot je bila ustanovljena mariborska pražupnija, ki je nastala na jugu salzburške nadškofije. Ko so pokopališče zaradi prostorske stiske leta 1783 preselili na mesto današnjega ljudskega vrta, so morali svojci sami seliti spomenike in posmrtno ostanke umrlih.

Iz nagrobnikov, ki so bili del tega pokopališča skozi stoletja, danes razbiramo imena ter življenje nekdanjih meščanov mesta Maribor ter nekaterih prebivalcev Koškega predmestja. Četudi je bilo pokopališče okoli Stolne cerkve razmeroma majhno, je njegova velikost zadostovala od njegovega nastanka v 12. stoletju. Cerkev je bila sezidana v 12. stoletju kot romanska enoladijska bazilika. V 13. stoletju je bila povečana v triladijsko baziliko. Skozi stoletja so ji dozidali posamezne dele kot so prezbiterij, stopniščni stolp in pa zakristijo. Vsako obdobje je pustilo na cerkvi nekaj svojega, vendar ima cerkev kot jo poznamo danes gotski videz prezbiterijem iz 14. stoletja. Osrednja cerkvena ladja je iz 15. stoletja.

Od začetka 13. do konca 18. stoletja je bilo okoli današnje stolnice mestno pokopališče. Ko so konec osemdesetih let pokopališče preselili ob Strossmayerjevo ulico je okoli stolnice ostalo mnogo nagrobnikov, ki so pričali o nekdanjih meščanih in meščankah. Nekatere izmed spomenikov so vzdali v njeno notranjost.

Slomškov trg pa ni le vir nagrobnikov, temveč tudi raznovrstnih podob, kot so rimski lev iz 2. stoletja.

slika 3.: rimski lev

Druga znamenitost, prav tako iz kamna, je svetilni steber, ki je bil prvič omenjen leta 1521. Ob prenavljanju Slomškovega trga, prej imenovanega Kirchenplatz, leta 1890 so poleg odkritja stavbe, ki danes služi kot Slovensko Narodno Gledališče, izkopali tudi štiri votle kamne in ostanke nekdanjega stebra za luč. Kamnito znamenje Večne luči še danes stoji na Slomškovem trgu pred stolno cerkvijo. Obnovil ga je mariborski kamnosek Matevž Rath. Ob večerih v njem gori luč, ki nas spominja na nekdanje obstoječe pokopališče, ki je stolno cerkev nekoč obdajalo.

slika 4 -Večna luč

Do leta 1766 je Slomškov trg štel še eno kulturno znamenitost, ki je stala na pokopališču in sicer križ, ki ga danes hranijo v Križevi kapeli.

Na mnogih spomenikih, ki danes krasijo zunanjo steno cerkve Svetega Janeza Krstnika so tudi grbi in portreti, ter latinski citati. Največ spomenikov je v nemškem jeziku, nekaj pa tudi v latinščini spet drugi pa so napisani v gotici. Več premoženja, kot so ga imeli, večji je bil spomeniški kamen. Nekateri izmed spomenikov so nečitljivi, zato je bilo za razumevanje letih potrebno precej truda.

Pokopanih je bilo na mestnem pokopališču okoli 14000 umrlih. Med njimi so bili najbolj prepoznavni zdravnik Benedikt Grundl-zdravnik, Karl Valvasor-baron, ena od pomembnejših, od spomenikov vzdanih v notranjost cerkve. Poleg spomenikov so odkrili tudi obleke in nekatere izmed osebnih predmetov pokopanih.

Zunanja stran cerkve šteje dvajset spomenikov, ki se med seboj razlikujejo po velikosti in okrasju. V zunanjo stran cerkve so torej vzdani nagrobniki Krištofa Reychenburga, bratov Jurija in Blaža Kreača s svojci, viteza Andreja Grabna, zadnjega potomca plemenite mariborske rodbine, Ivana Messerja iz Hrastovca z ženo Uršulo, Žige Holenburga, Bolfenka Hohenwarta, Ivana Hallerja in njegove žene Barbare, Barbare Haas, Vida Heineggerja, Jere

Žihel, Marije Ane Ruessenstein in drugih. Vsi naštetih so imeli v zgodovini Maribora pomembno vlogo, vsi so bili plemiške krvi in so na nek način prispevali in odražali podobo Maribora, kot ga poznamo danes.

5.2 O MESTNEM PREBIVALSTVU

Mestna populacija se je zaradi nesreč in stisk, tako ekonomskih, socialnih, kot tudi gospodarskih številčno krčila in širila. Nihanje se je odražalo tudi v številu stalne populacije, ki ni presegala 1500 prebivalcev. Tudi odsotnost zaradi vojaške obveze, se je na nek način poznala pri podobi mesta. Umrle in odseljene so intenzivno nadomeščali iz mestnega zaledja, predmestij, sosednih držav...mesto je zaradi svoje živahne podobe privabljal vedno več plemiških družin, ki so si tu kupovale hiše in posesti.

Za časa 15. stoletja je živelo na tem območju tudi mnogo italijanske modre krvi, ki so v naših krajih igrali pomembno vlogo. Npr. lekarnar Antonij Riccio, zdravnik Jakob Homelio in dr. David Pauli. V 17. stoletju je postajala vloga Italjanov na območju Mariborskega mestnega jedra še pomembnejša z rodbinami Bruno, Barboletti, Caccia, Corradi, Salvatore ipd.

Razlike v premoženju so razlikovale populacijo. Mesto, je imelo po besedah raziskovalca Borisa Gloca nemški karakter. Meščani so govorili nemški jezik. To se kaže tudi pri nagrobnih kamnih, ki so razen 14. vsi v nemščini.

5.3 UVELJAVLJAVLJANJE AUGSBURŠKE VEROIZPOVEDI V MARIBORU DO SREDINE 16. STOLETJA

Gre za še neraziskano obdobje v zgodovini Maribora, vendar se je nova vera do sredine 16. stoletja vsekakor že uveljavljala vsaj med vplivnejšimi meščani. Mestni sodnik, Koloman Holzmann je mesto Maribor leta 1541 zastopal na neuspešnih pogajanjih dežele z deželnim knezom, da bi le-ta priznal augsburško veroizpoved.

Evangeličanski meščani očitno vseeno niso zmogli ali pa niso želeli v svoj prid obrniti meščanskega mestnega lastništva mariborske župnije v letih 1545-1553. medtem lahko pridobivanje beneficijev s strani meščanov že štejemo za vpliv reformacijske miselnosti.

6. O SPOMENIKIH NA PROČELJU STOLNICE

6.1 Prvi Spomenik

Slika 5.: 1. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 141x185

Stoletje nastanka: 16. stoletje (1581)

Spomenik ima okrasje, v osrednjem delu besedilo na podlagi, ki spominja na listino. Je dobro berljiv, prav tako je dobro ohranjeno okrasje.

Na zgornjem delu spomenika je okrasje, ki prikazuje križanega Jezusa ter na vsaki strani križa po dva angela. Pod križem bdijo (molijo) s prekrizanimi rokami Vid Heinegger na eni strani ter v vrsti za njim njegovi štirje sinovi, na drugi strani križa pa njegovi dve ženi.

Na spodnji levi in desni strani tekstovnega odstavka namenjenega umrlemu, sta grba.

Spomenik je figuralen, napisni in heraldični.

Prvi spomenik vzdan v cerkveno zunanjo steno je posvečen Vidu Heinneggerju ter njegovi drugi ženi, ki sta umrla 7. avgusta 1581.

Z njegovo prvo ženo je imel štiri sinove, iz drugega zakona pa se jima je rodila še hči, Ana, ki je umrla 5. januarja istega leta.

Vid Heinnegger je bil predstavnik protestantske veroizpovedi.

Transkripcija:

DEN 7 TAG AVGVSTI DES
DLXXXI IARIST GES
TORBEN DER EDEL VNND VEST
HERR VEIT HEINNEGGER SA
MBT SEINEM ZWAYEN EEGE
MAHEL MIT DER ERSTEN ER
VIER SONE ERTZOIGT DIE LEZTE
WAR ANNA EIN GEPORNE VON
EIWESWALT DIE AVCH PEMEL
TES IAR DEN 5 TAG IANNARY
VERSCHIDEN WELICHEN DERAL
MECHTIGBARMHERZIG GOTT
MIT GENADEN EIN FRELICHE
AVFERSTEVNG SAMBT ALLE
CRISTGLAVBIGEN SEELEN
DVRCH IESVM CHRIST VM
VNSERN AINIGEN HAILANDT VER
LEIHEN WOLLE AMEN

Prevod:

SEDMEGA DNE AVGUSTA

LETA 1581

*JE UMRL PLEMENIT IN KREPOSTNI
GOSPOD VEIT HEINNEGGER
SKUPAJ S SVOJO DRUGO ŽENO.
S PRVO JE IMEL
ŠTIRI SINOVE. ZADNJA
JE BILA ANNA ROJENA
EIWESWALT PREMINULA
ISTEGA LETA 5 DNE JANUARJA.
NAJ VSEMOGOČNI BOG
MILOSTNO VESELO
VSTAJENJE NJEJ IN VSEM
V KRISTUSA VERUJOČIM PODELI.
PO JEZUSU KRISTOSU IN
NAŠEM ODREŠENIKU
AMEN*

6.2 Drugi spomenik

slika 6.: 2. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 60x74

Stoletje nastanka: 17. stoletje (1664)

Spomenik je brez okrasja, vsebuje le tekstovni del. V spodnjem delu spomenika je mrtvaška glava, s prekrižanima kostema zraven katere je latinski epigram 'Memento mori', kar pomeni pomni umrljivost/smrtnost.

Spomenik je napisni. Vsebuje pa tudi simboliko.

Posvečen je Heleni Mariji Marinčko, ženi Jurija Marinčka, ki je bil upravnik gosposčine Gornji Maribor. Helena je umrla 17. januarja leta 1664.

Transkripcija:

HIE LICHT BEGRABEN DIE EDEL TYOET REICH FRAV
HELENA MARIA MARTSCH INCRHIN GEBORNE ... EDLEN
VESTEN HERRN GEORGEN MARTSCHIN CR HO DER ZEIT DER
HER SCHAEFTEN BVRGRH VND OBER MARBVRG VER
WALTHERNE HELICHE HAVS FRAV WELICH EIN GOTTEN
SCHLAFFEN DEN 7 ANVAR A 1664 DER VND ALLEN CHRIST
GLAVBIGE SELEN GOTT DEB ALLMECHTIGEE IN
FREliche AVFFER STEH VND VERLEIGHEN WELLE AMEN.
MEMENTO MORI

Prevod:

*TU LEŽI POKOPANA PLEMENITA IN KREPOSTNA GOSPA
HELENA MARIA MARTSCHIN ŽENA PLEMENITEGA
KREPOSTNEGA GOSPODA GEORGA MARTSCHINA
GOSPODSTVA MARIBOR IN GORNJI MARIBOR
UPRAVNIKA. SVETA GOSPA V BOGU BLAŽENA
PREMINULA 7. DNE JANUARJA 1664.
V KRISTUSA VERUJOČIM BOG VSEMOGOČI
VESELO VSTAJENJE PODELI.
AMEN
SPOMINJAJTE SE MRTVIH*

6.3 Tretji spomenik:

Slika 7.: 3. spomenik

Opis spomenika:

Mere: 54x178

Stoletje nastanka: 16. stoletje (1554)

Spomenik je sestavljen iz daljšega tekstovnega dela v spodnjem delu, ki ga sestavlja okrasje. Dva angela držita grb družine Weilant. Pod grbom je mrtvaška glava s prekrižanima kostema, ki s čeljustma oklepa peščeno uro.

Spomenik je napisni, vsebuje pa tudi elemente figuralnega in heraldičnega.

Gertruda Weilant je bila žena cesarskega proviantnega mojstra na Ogrskem v letih 1742-1744 in mestnega svetnika v Kamniku na Kranjskem, Jurija Siechla. O njenem življenju ni veliko znanega, vemo pa, da je umrla v Mariboru leta 1760.

Jurij (Georg) Siechel, je prišel z ozemlja oglejskega patriarha, vse kaže na kraj Kamnik. Posvečen je bil v Vidmu. Mariborsko župnijo je prevzel s pogodbo s krškim škofom Janezom pl. Schönbugom 15. junija leta 1554.

Njegova starša sta bila Valentin in Jera. Kamniški meščan Valentin Siechel pl. Oberburg, je plemiški naziv dobil kot nagrado za dobro opravljeno delo v službi madžarskega kralja (od leta 1526 je bil to Ferdinand I. Habsburžan).

Jurijeva mati, Jera, je ob smrti 23. maja 1580 imela kar 106 let. Pokopali so jo v mariborski župniji.

Jurij se je kaj hitro dokazal in postal bistroumen vladar, saj mu je uspelo urediti slabo gospodarsko stanje, ki je že dlje časa vladalo v župniji. Za povrnitev raznih odtujenih župnijskih posesti in pravic se je moral pravdati tako s posvetno kot cerkveno gospodo.

Leta 1571 je sestavil tudi, do tedaj najpopolnejši mariborski urbar. Le beneficiji so tudi v njegovem času ostali zgolj dodaten vir dohodkov za mestne oblasti. V skladu z odredbo iz leta 1580 je Siechel začel voditi matične knjige, vendar se tako stare za mariborsko župnijo niso ohranile. Siechlovo strpno in vključujoče ravnanje se je odražalo tudi v njegovem zasebnem življenju. Pri tem sicer ne izstopa toliko njegovo življenje v nezakonskem življenju z žensko, saj slednje med katoliško duhovščino tudi v tem času še ni bilo povsem zatrto. Precej bolj pomenljivo je, da je bila ena od Siechlovih treh hčera poročena z evangeličanom, mestnim sodnikom Adamom Haidfalkom. Obenem je Siechel tudi sam posedoval evangeličansko literaturo, a jih za pridige, ki si jih je bojda pisal sam, naj ne bi uporabljal.

Transkripcija:

HIE LIGT BEGRABEN DIE EHRN TVGENTHAFTE GERDRVDT
VEILANT DES EDLEN VND FVRSICHTIGEN VALTEN SI
ECHELS RO KHV MAIESTAT HOCH LOBLIGISTER GEDE
CHTNVS DES 42 43 VND 44 IARS IN VNGERN GE WESTEN
OBRISTEN PRO FIANTS AMBTS VER WAM TERS VND

DERSELBENKEIT ELTESTEN RATS BVRGERS ZV STAIN IN
CRAIN EHELICHE HAVS FRAW VND DES EHR WIRDIGEN
EDLEN VND GEISTLICHEN HERRN GEORGEN SIEGHEL
IETZ IGEN PFARHERS ALHIE IN MARCHPVRG BAIDE
GELIBSTE EHELICHE ELTERN WELCIEDES 23 TAG MAY
DIESES 80 IARS IHRES ALTERS IMHVNDERT VND SECHSTEN
IAR SELIGLICH VERSCHIDEN DER GOT VND VNS ALLEN
GENADIC SEIN WOLLE. AMEN

Prevod:

*TU LEŽI POKOPANA KREPOSTNA GOSPA GERTRUDA
VEILANT ŽENA PLEMENITEGA IN RAZUMNEGA
GOSPODA SIECHELSA KI JE BIL V LETIH 42, 43 IN 44
NA MADŽARSKEM PROVIANTNI MOJSTER
NJEGOVEGA CESARSKEGA VIŠOČANSTVA
IN ISTOČASNO MESTNI SVETNIK V KAMNIKU NA
KRAJSKEM.
PLEMENITI IN NABOŽNI GOSPOD
GEORGEN SIECHELS SKUPAJ S SVOJO ZAKONSKO ŽENO
POČIVA V MARIBORU OB PRELJUBIH STARŠIH
KI STA 23. DNE MAJA V
80. LETU IN V 106. LETU NJUNE STAROSTI
BLAŽENO PREMINULA. BOG NAM VSEM
MILOST PODELI. AMEN*

6.4 Četrti spomenik:

8. slika: 4. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 85x148

Stoletje nastanka: 17. stoletje (1604)

Spomenik je dvodelen, zgornji del vsebuje nagovor Kristusu in okrasje, ki zajema dva angela, ki oklepata vogale nagrobnega kamna. Tik nad ločnico med zgornjim in spodnjim delom pa je grb družine Gonan, katere pripadnik je bil tudi preminuli Hans Gonan.

Spomenik je napisni s heraldičnimi in figuralnimi elementi.

Transkripcija:

SPAVLVS S CHRISTVS IST MEIN LEBEN STERBEN IST MEIN
GEWINS. HIE LIGT BEGRABEN DER ERNVEST VND
FVRNEMB HANS GONAN GEWESTER RATS BVRGER VND
HANDELS MANALH HIEZV MARCHBVRG DER IN GOT
SELLIG KHLICH ENTS HLAFFEND EN XXX IANVARY ANNO
M D C SEINE SALTERS BEI LX IARN DEME GOT DER
ALMECHTIGEIN EROLICHE AVFER STEHVNG SAMBT ALEN
CHRIST GLAVBIGEN SELEN VERLEICHEN WELLE AMEN.
DIESEN GRABSTAIN HAT SEBASTIAN GONAN BVRGER A
HIE SEINEM HERRNVATERZV GEDECHTI VSMACHEN
LASSEN ANNO M. D. CIIII IM AVGVST

Prevod:

*KRISTUS JE MOJE ŽIVLJENJE SMRT JE MOJA
ZMAGA. TUKAJ LEŽI POKOPAN KREPOSTEN IN
RAZUMEN HANS GONAN BIVŠI MESTNI SVETNIK IN
TRGOVEC V MARIBORU KI JE
PREMINIL 30 JANUARJA LETA
1600 PRI NJEGOVIH 60 LETIH .
BOG VSEMOGOČNI VESELO VSTAJENJE
PODELI VSEM VERUJOČIM. AMEN
TA NAGROBNIK JE DAL IZDELATI
MEŠČAN SEBASTIAN GONAN
SVOJEMU OČETU V SPOMIN
AVGUSTA LETA 1604*

6.5 Peti spomenik:

9.Slika.: 5. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 74x110

Stoletje nastanka: 17. stoletje (1637)

Spomenik je izrazito napisni. V desnem zgornjem vogalu je kamen oskrunjen.

Peti spomenik je posvečen Ani Mariji Kreiner, ki se je kasneje poročila in dobila priimek Portin. Umrla je v porodnih mukah 30. oktobra leta 1637.

Transkripcija:

HIE LIGT BEGRABEN DIE EHRN TVGENTHAFFFTE FRAV
MARIA PORTIN EIN GEBOHRNE KREINERIN WELLEIHK
INKINDS VETTEN GESTORBEN DEMZ 3 OTTOBER ANO 1637
GOTT VERLEIHE IHR DIE EWIGE FREID VND SELIKHEIT.

Prevod:

*TUKAJ LEŽI POKOPANA KREPOSTNA GOSPA
MARIA PORTIN ROJENA KREINER MED PORODOM
UMRLA 23. OKTOBRA LETA 1637.
BOG DAJ VEČNO JI VESELJE IN BLAŽENOST*

6.6 Šesti spomenik:

10.Slika: 6. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 46x83

Stoletje nastanka: 17. stoletje (1641)

Šesti spomenik nima okrasja, le mrtvaško glavo v sredini ter okvir, ki se nahaja okoli tekstovnega dela. Je napisni in vsebuje simbol.

Šesti nagrobni kamen je namenjen Kristusovem trpljenju za nas in naše grehe. Je dobro ohranjen, saj je nastal v sredini leta 1641.

Transkripcija:

PETRI Z.
CHRISTVS HAT GE=
LITEN FVR VNS
VND VNSERE
SIN DE SELBS TGETRAGE=
V ANSEIVEM LEIB A
VF DEMHOLZ AVF
DAS WIER DER SIN D
EN ABGEST=
ORBEN DER
GERECHTIG KHEIT LEBEN 1641.

Prevod:

*KRISTUS JE SPREJEMAL
ZA NAS IN NAŠE
GREHE TRPLJENJE ...
.... GREHA MRTVE
PRAVIČNOST ... 1641*

6.7 Sedmi spomenik:

11.Slika: 7. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 90x122

Stoletje nastanka: 17. stoletje (1604)

Spomenik je brez okrasja vendar ima v sredini ščitno ploščo z začetnicama umrlega-Benedicta Clemenischa.

Na spodnjem levem robu je spomenik delno uničen.

Spomenik je napisni.

Benedict Clemenish je umrl 25. decembra leta 1604. Bil je pripadnik protestantske veroizpovedi.

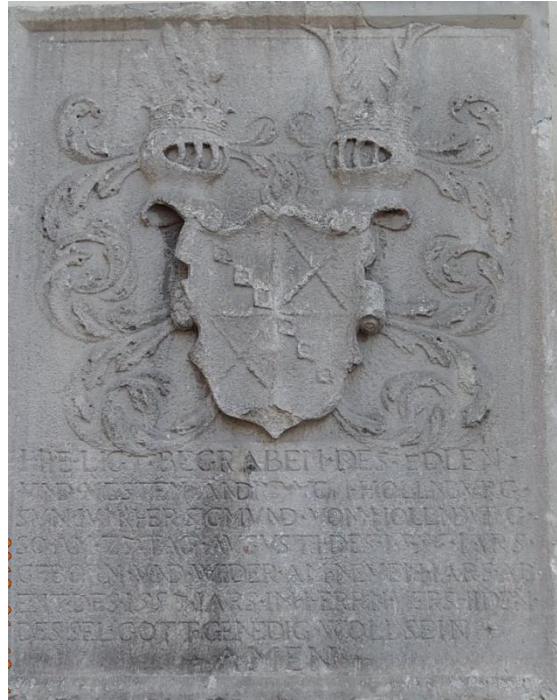
Transkripcija:

PHILIPP3 VNSER BVRGERSCH
AFT IST IM HIML VND ANEN WIR AVCH
WARTEN ES VXPI VNSERS HEILANDS
HIER VEHET IN GOTT DER EHRHSAM
FVRNEM BENEDICT CLEMENISCH
IT(N) SCHGEWESTER BVRGER
...CHBVRG DER SALIGLICH IN GOT...
.....NIST DEN 25 DECEM...
....GOTT VERIEIHEIN....
...CHE AVEERSTEH...
.....1604

Prevod:

*PHILIPP NAŠ MEŠČAN KI JE V NEBESIH KJER
ČAKAMO....NAŠEGA ODREŠENIKA.
TUKAJ POČIVA V BOGU ČASTEN GOSPOD BENEDICT
CLEMENISCH MEŠČAN
MARIBORA BLAŽENOST V BOGU...
...25 DECEMBRA...
...BOG ...
... VSTAJENJE...
.....1604*

6.8 Osmi spomenik:

12. slika.: 8. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 82x100

Stoletje nastanka: 16. stoletje (1536)

Zgornji del nagrobnika zaseda sorazmerno velik grb družine Hohenberg. Grb je sestavljen iz štirih polj, soda dva sta prekrížana, prav tako jo po diagonali razpolavlja kriva črta. Nad grbom sta čeladi na katerih sta kroni. Leva čelada ima na sebi perje, desna pa rogove.

Spomenik je napisni ter heraldični.

Osmi nagrobni kamen je posvečen Žigi Hohenbergu, ki je nagovorjen z besedo 'Edlen' torej plemeniti. Rodil se je 27. avgusta 1536 in umrl leta 1557, ko je bil star 21 let.

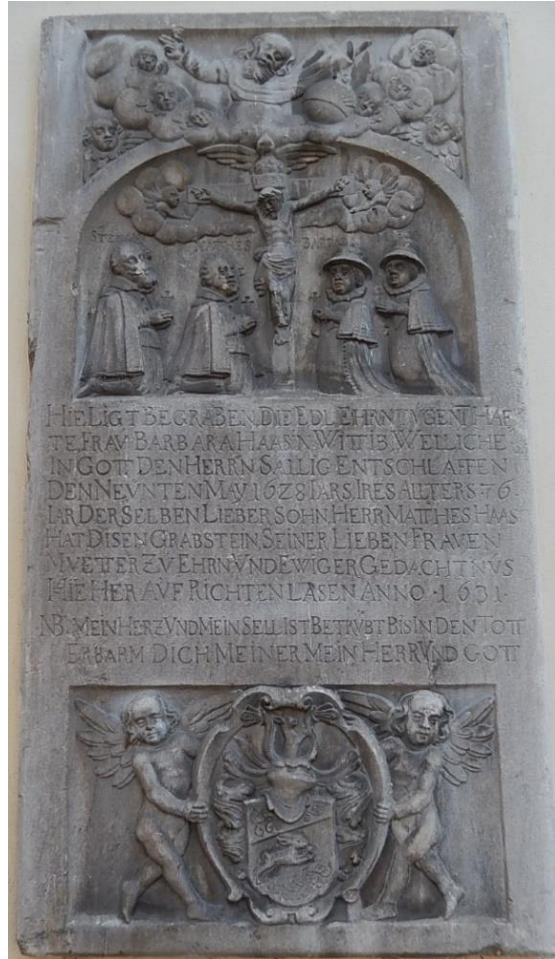
Transkripcija:

HIE LIGT BEGRABEN DES EDLEN
VND VESTEN ANDRE VON HOLLNB VRG
SVN VHER SIGMVND VON HOLLNBVRG
SO ... AM 22 TAG AVGVSTI DES 1556 IARS
GEBORN VND WIDER AM NEVEM IARS AB
ENT DES 1557 IARS IM HERR N VERSHIDEN
DES SEL GOTT GENEDIG WOLLSEIN AMEN

Prevod:

*TUKAJ LEŽI POKOPAN PLEMENIT
IN KREPOSTEN GOSPOD ANDRE VON HOLLNBURG
SIN (?) SIGMUNDA VON HOLLNBURGA
.... 22. DNE AVGUSTA LETA 1556
ROJEN IN OB KONCU
...LETA 1557 PREMINIL.
NAJ MU BLAŽENI GOSPOD MILOST PODELI
AMEN*

6.9 Deveti spomenik:

13.Slika: 9. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 90x171

Stoletje nastanka: 17. stoletje (1628)

Spomenik je štiridelen. Na najvišjem delu so prikazani oblaki, ter Bog, ki ima odprte roke. Na vsaki strani njegovih rok so po štirje angeli, ki imajo poglede prav tako uprte v tla. Vsi opazujejo križanje Jezusa Kristusa, nad katerim je golobica (sv. Duh)

Na drugem delu spomenika je upodobljeno križanje, na vsaki strani križa sta angela.

Ob križu klečijo Štefan, Matija, Barbara in Marija. Iz česa sklepam, da je imela Barbara tudi hčer, z imenom Marija.

Tretji del spomenika je sestavljen iz teksta umrlemu, v zadnjem delu pa dva angela držita grb družine Haas, ki ima v sredini podobo zajca.

Spomenik je napisni, figuralni in heraldični.

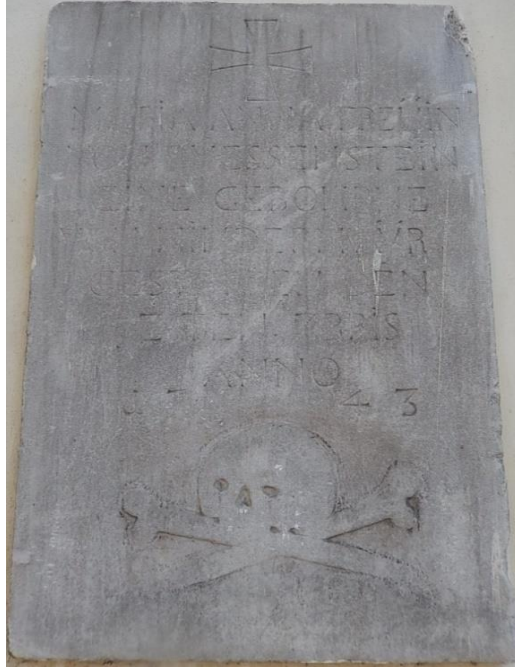
Transkripcija:

HIE LIGT BEGRABEN DIE EDL EHRNTVGENT HAF TE FRAV
BARBARA HASS IN WITTIB WELICHE IN GOTT DEN HERRN
SALLIG ENTSCHLAFEN DEN NEVNTEN MAY 1628 IARS
IRES ALLTERS 76 IAR DER SELBEN LIEBER SOHN HERR
MATTHES HAAS HAT DISEN GRABSTEIN SEINER LIEBEN
FRAVEN MVETTER ZV EHRN VND EWIGER GEDACHTNVS
HIE HER AVF RICHTEN LASEN ANNO 1631 NB MEIN HERZ
VND MEIN SELL IST BETRVBT BIS IN DEN TOTT ERBARM
DICH MEINER MEIN HERR VND GOTT

Prevod:

*TUKAJ LEŽI POKOPANA PLEMENITA IN KREPOSTNA GOSPA
BARBARA HASS (VDOVA) KI JE
PREMINULA 9. MAJA LETA 1628
STARA 76 LET. NJEN LJUBEČI SIN GOSPOD
MATTHES HAAS JE DAL SVOJI LJUBI MATERI
V VEČNI SPOMIN TA NAGROBNIK
LETA 1631 POSTAVITI.
MOJE SRCE IN DUŠA BOSTA ŽALOSTNI DO SMRTI.
NAJ SE TE USMILI MOJ GOSPOD IN BOG*

6.10 Deseti spomenik:

13. Slika: 10. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 71x115

Stoletje nastanka: 18. stoletje (1743)

Nima okrasja, razen grškega križa pred začetkom besedila in smrtno glavo s prekrizanima kostema, na koncu.

Spomenik je napisni z elementi simbolike.

Nagrobnik je posvečen baronici Ani Mariji Ruessenstein. Umrla je leta 1743. Napis na nagrobniku je slabo čitljiv.

Transkripcija:

MARIA ANNA FREUIN

VON RVESSEIN STEIN

EINE GEBORNE
VON UNDERNAV(Z PIKICAMA)R
GESTORBEN..EN DEN
ZN DEN 1743
... ANNO

Prevod:

MARIA ANNA
VON RUESSEINSTEIN
ROJENA
VON UNDERNAVR
UMRLA..
..LETA 1743

6.11 Enajsti spomenik:

15.slika.: 11. spomenik

Opis spomenika:

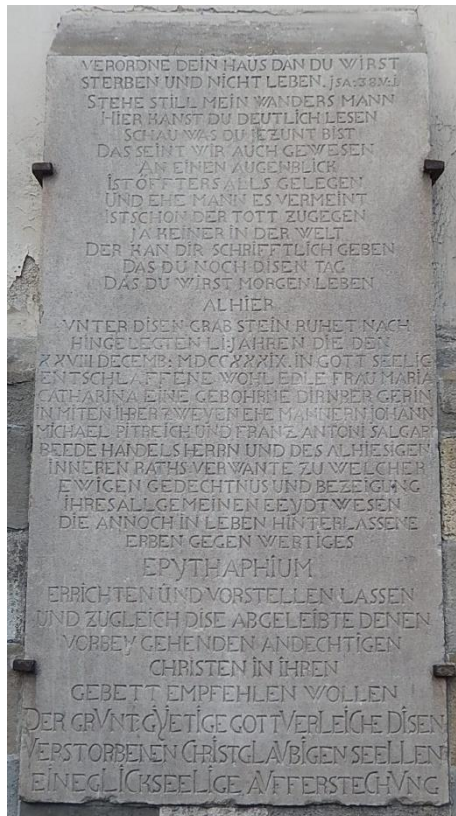
Mere spomenika: 120x230

Stoletje nastanka: 16. stoletje (1528)

Je edini spomenik, katerega nagrobni kamen je rdeče barve. Napisni del je v gotici. Heraldični del sestavlja grb v katerem je lev s krono.

Nagrobna plošča je posvečena Krištofu Reychenburgu, ki je umrl leta 1528.

6.12 Dvanajsti spomenik:

16.Slika.: 12. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 95x180

Stoletje nastanka: 18. stoletje (1739)

Spomenik nima okrasja, sestavljen je le iz napisnega dela. Spomenik je bil postavljen z namenom, da mimoidoče kristjane pozove, da umrlo priporočijo v svoji molitvi.

V 51 letu starosti je 1739 umrla Marija Katarina rojena Dirnberg, dvakrat poročena. Prvič z Janezom Miho Pitreichom in drugič s Francem Antonom Sagarijem. Oba sta bila trgovca in člana mestnega sveta.

Transkripcija:

VERORDNE DEIN HAUS DAN DU WIRST STERBEN UND
NICHT LEBEN. jsa 38 M i STEHE STILL MEIN WANDERS
MANN HIER KANST DU DEUTLICH LESEN SCHAU WAS DU
JEZUNT BIST DAS SEINT WIR AUCH GEWESEN AN EINEN
AUGENBLICK IST OFFTERS ALLS GELEGEN UND EHE MANN
ES VERMEINT IST SCHON DER TOTT ZUGEHEN JA KEINER
IN DER WELT DER KAN DIR SCHRIFFTLICH GEBEN DAS SU
NOCH DISEN TAG DAS DU WIRST MORGEN LEBEN ALHIER
VNTER DISEN GRABSTEIN RUHET NACH HINGELEGTEN LI
JAHREN DIE DEN X XVIII DECEMB MDCCXXXIX IN GOTT
SEELIG ENTSCHLAFENE WOHL EDLE FRAU MARIA
CATHARINA EINE GEBOHRNE DIRNBER GERIN IN MITEN
IHRER ZWEYEN EHE MANNERN JOHANN MICHAEL
PITREICH UND FRANZ ANTONI SALGARI BEEDE HANDELS
HERRN UND DES ALHIESIGEN INNEREN RATHS VER
WANTE ZU WELCHER EWIGEN GEDECHTNUS UND
BEZEIGUNG IHRES ALLGEMEINEN EYEDT WESEN DIE
ANNOCH IN LEBEN HINTERLASSENE ERBEN GEGEN
WERTIGES.
EPYTHAPHIUM ERRICHTEN UND VORSTELLEN LASSEN
UND ZUGLEICH DISE ABGELEIBTE DENEN VORBEY

GEHENDEN ANDECHTIGEN CHRISTEN IN IHREN GEBETT
EMPFEHLEN WOLLEN DER GRVNT GYETIGE GOTT VER
LEIHE DISEN VERST ORBENEN CHRIST GLAVBIGEN
SEELLEN EINE GLICK SEELIGE AVFFERSTECHVNG.

Prevod:

*UREDÍ SVOJO HIŠO KAJTI UMRL BOŠ
IN NE ŽIVEL.POSTOJ MOJ POPOTNIK
PREBERI IN POGLEJ. TO KAR SI TI
SEDAJ TO SMO BILI NEKOČ TUDI MI.
POGOSTEJE KOT SE ZDI
ČAKA SMRT NA NAS IN NIHČE
NA SVETU TEM TI NE MORE PISNO ZAGOTOVITI
NA DANAŠNJI DAN DA JUTRI BOŠ ŠE MED ŽIVIMI.
POD TEM NAGROBNIKOM POČIVA PO PREITIH 51
LETIH KO JE 28. DECEMBRA PREMINULA
PLEMENITA GOSPA MARIA
CATHERINA ROJENA DIRNBERG. DVAKRAT POROČENA
Z GOSPODOMA JOHANOM MICHAELOM
PITREICHOM IN FRANZOM ANTONIJEM SALGERIJEM
OBA TRGOVCA IN PREDSTAVNIKA V MESTNEM SVETU
V VEČNI SPOMIN NANJU IN NJUNO ŽIVLJENSKO ZAPUŠČINO
NAGROBNI NAPIS POSTAVITI IN PREDSTAVITI
TER ISTOČASNO MIMOIDOČE KRISTJANE
V NJIHOVI MOLITVI DOBROHOTNEMU BOGU
PRIPOROČITI TER PODELITI UMRLI
V KRISTUSA VERUJOČI
VESELO VSTAJENJE.*

6.13 Trinajsti spomenik:

17.Slika.: 13. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 90x180

Stoletje nastanka: 16. stoletje (1556)

Nagrobnik je dvodelen, v zgornjem delu nagrobnika sta dva grba družine Grabn, v enem grbovnem polju je lopata v drugem pa kronan lev. Grb s kronanim levom se pojavlja tudi pri nagrobnem kamnu Krištofa Reychenburga (11. spomenik)

Spomenik je napisni in heraldični.

Nagrobni kamen je posvečen vitezu Andreju Grabnu, zadnjemu iz rodbine Grabn, ki je umrl 11. aprila leta 1556.

Transkripcija:

HIE LIGT BEGRABEN DER EDEL VND GESTRENG RITTER
HERP ANDRE VOM GRABMDER LEZT SEINES NAMENS VND
STAMMENS DER IN GOT VERSCH IDEN IST DEN 14 TAG
APRILL IS ANNO NACH CHRISTI GEBVRT 1556 WELICHES
SEEL GOT GENADIG VND BARMHERZIG SEIN WELLE AMEN....
FRAV POLIXENA GEBORNE VON REICHEN WVRG SEIN
ELICHER GEMAHEL.

Prevod:

*TUKAJ LEŽI POKOPAN PLEMENITI IN SVETI VITEZ
ANDRE VOM GRABM ZADNJI SVOJEGA IMENA IN
IZVORA. KI JE PREMINIL 14. DNE APRILA
LETA GOSPODOVEGA 1556 ...
GOSPA POLIXENA ROJENA VON REICHENBURG
NJEHOVA ZAKONSKA ŽENA*

6.14 Štirinajsti spomenik:

15.Slika.: 14. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 68x117

Stoletje nastanka: /

Nagrobnik brez napisa. Predvidevam, da spodnji del nagrobnika ni ohranjen. V zgornjem delu je grb mariborske družine Haller. V vsakem vogalu nagrobnika je velik H, ki ju simetrično deli lev, pod katerim je že omenjen grb. Enak grb se pojavi tudi pri 19. spomeniku, namenjenemu Joanesu Hallerju.

Spomenik je heraldičen.

Transkripcija:

PATER DE COELIS DEVS MISERERE NOBIS.

Prevod:

OČE NEBEŠKI BODI NAM MILOSTEN.

6.15 Spomenik:

19.slika.: 15. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 76x138

Stoletje nastanka: 16. stoletje (1562)

Nagrobna plošča ima v zgornjem delu grb družine Hohenwart. Vidita se dva stolpa v diagonalnih poljih v nasprotnih dveh pa krila. Nagrobni kamen je sestavljen iz dveh delov v zgornjem je že prej opisano okrasje, ki oklepa grb.

Spomenik je napisni in heraldičen.

Plemeniti Wolfgang von Hohenwart cesarski dvorni svetnik je umrl 12. avgusta 1562 na gradu Gornji Maribor.

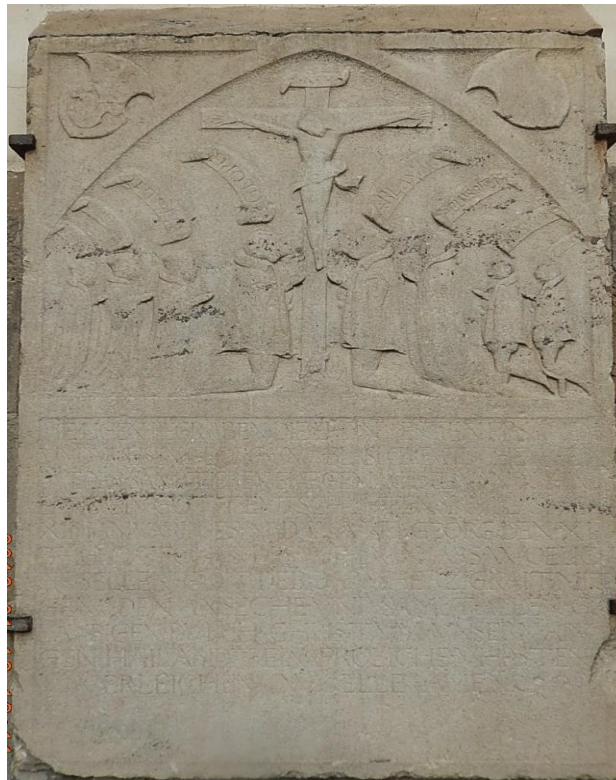
Transkripcija:

HIE LIGT BEGRABEN DER EDEL VND EHRNVEST HERR
WOLF GANG VON HOCHEN WARTR ROM RAY MATHET ZI
RATH ZC SO DEN XII AVGVSTI IM M. D. LXII IAR ZVOBER
MARCH RVRG IN GOTT SELIG CLICH ENTSCHEFE ... GOT
GENEDIG SEIN VND ... ALLEN CRIST GLAWEN ...

Prevod:

*TUKAJ LEŽI POKOPAN PLEMENITI IN KREPOSTNI GOSPOD
WOLFGANG VON HOCHENWART CESARSKI DVORNI
SVETNIK. 12. AVGUSTA LETA 1562 NA GRADU GORNJI
MARIBOR PREMINIL. ...NAJ BOG
USMILJENI ...VSEH VERUJOČIH...*

6.16 Šestnajsti spomenik:

20.Slika.: 16. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 92x139

Stoletje nastanka: 16. stoletje (1595)

Spomenik je dvodelen, v zgornjem delu je prikazano križanje Jezusa. Ob križanem klečijo na vsaki strani križa po štirje ljudje, le beseda Georg, torej Jurij je čitljiva. Na levi strani Jurij (Georg), njegova žena Amalai in njegovi dve hčeri, na desni strani pa njegov brat Blaž (Blasi), njegova žena Elizabet (Elysapet) in dva sinova (starejši Oswald in mlajši sin). V zgornjem delu spomenika, ob vogalih sta grba, ki pa sta žal nerazpoznavna.

Spomenik je napisni, figuralni in vsebuje heraldične elemente.

Jurij Creätsch je bil mariborski meščan. V mladosti se je sprva šolal v Gradcu in Celovcu, kasneje pa je več let študiral na eni najpomembnejših univerz 16. stoletja, v Wittenbergu na Saškem.

Po študiju se je vrnil v rodni Maribor, da bi tukaj poučeval, vendar je moral službo, gotovo zaradi deželnoknežjega pritiska, zapustiti. Zatem je stopil v deželno vojaško-upravno službo. Študiral je še vsaj leta 1581, prvo deželno službo pa je izgubil pred koncem leta 1589. Vnovič jo je začasno prejel leta 1596, tudi zato, ker je bil izpuščen iz graškega zapora, kjer je bil še s tremi someščani krajši čas zaprt zaradi mariborskega neizpolnjevanja deželnoknežjih ukazov. Zanimivo je, da manjka na seznamu 88 meščanov augsburške veroizpovedi iz leta 1595, na katerem pa je njegov brat Franc, ki pa ni na spomeniku.

Brata Jurij in Blaž Creätsch sta bila pripadnika protestantske veroizpovedi.

Transkripcija:

HIE LIGEN BEGRABEN DIE EHRNVESTEN ERSAMEN
VND WEISEN GEORG VND BLASI CREATSCHEN GEB
RVEDER SAMBT IEREN EHEGEMACHELN VND KHAND
ERN DIE IN GOTT ENTSCHLAFEN SIND BLASI DEN
KIII IANVARII DES MDLV VND GEORG DEN XI

TAG OCTIBRIS DES MDLXIX IARS WOELIC
HIE SELLEN GOT DEB (?) BARMHERZIGKAIT MIT
GENADEN ANSECHE VND SAMBT ALLEN GE
LAVBIGEN DVRCH CHRISTVM VNSERN AINI
GEN HAILANDT EIN EROLICHE VHRSTEND
VERLEICHEN WOELLE AMEN

Prevod:

TUKAJ LEŽITA POKOPANA KREPOSTNA IN
UČENA BRATA JURIJ (GEORG) IN BLAŽ (BLASI) CREATSCH
SKUPAJ S SVOJIMA ŽENAMA IN OTROCI.
GOSPODA STA V BOGU PREMINULA
BLASI 3. JANUARJA 1555
IN GEORG 11. OKTOBRA 1569
MILOSTNI BOG NAJ BO USMILJEN
DO VSEH VERUJOČIH PO KRISTOSU NAŠEM GOSPODU
IN NAJ JIM VESELO VSTAJENJE PODELI. AMEN

6.17 Sedemnajsti spomenik:

21.slika.: 17. spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 84x174

Stoletje nastanka: /

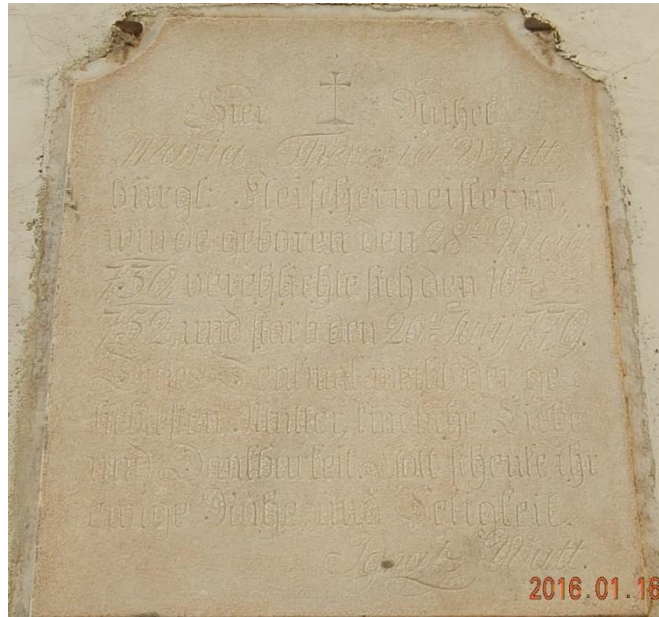
Sedemnajsti spomenik je zapisan v gotici. Napis od strani obdaja okrasje, ki je v ospredju.

Na dveh straneh napis manjka. Plošča je bila po vsej verjetnosti od nekod odlomljena.

Ima dve grbovni plošči. V levi je volovska glava, v desni pa dva hrastova lista, ki bi lahko bila simbol hrastovih vitezov.

Spomenik je napisni in heraldičen.

6.18 Osemnajsti spomenik:

22.slika.:18.spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 50x76

Stoletje nastanka: 18. stoletje (1779)

Spomenik ni okrašen. Črke so v mali pisani pisavi.

Spomenik je napisen.

Nagrobnik je posvečen Mariji Tereziji Wutt.

Transkripcija:

MARIA THERESIA WUTT

GÜRGL: SLEIFELJER MEI RERIN

WINDE GEBOREN DEN 28 = MA`Y

730 VERELJLICGFE FIELJ DEN 10= 8=

752 UND FIAR 6 DEN 20= JULIJ 779

SI... SENFMAL WEILIL DIN GE

LU GIELIEN HUTTER FINOHOLJE SR(I)EBE

UND DANLBARFEIT SJOLL(FF) FELJ(G)EUFE ILJR
MUIG(IJ)E DÜIGE IMO SEÜGFEIL
IGNALY WUTT

6.19 Devetnajsti spomenik:

23.slika.:19.spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika:

Stoletje nastanka: 16. stoletje (1572)

Nad nagrobnikom je podoba križanega Jezusa. V skrajnem levem zgornjem kotu je grb Hallerjev iz Maribora. V sredini grbovne plošče je krilati lev v obeh delih ščipa sta zvezdi. Enak grb se nahaja v Poštni ulici 6, kjer so Hallerjevi živeli. Na zgornjem desnem robu je grb Barbare Haller, z veliko tiskano črko N, ki jo seka križ.

Spomenik je figuralni, napisni in heraldičen.

Devetnajsti spomenik je namenjen Joanesu Haller. Joanes Haller je bil mariborski mestni sodnik leta 1550. Umrl je 16. junija leta 1572. tudi na tem nagrobniku je že vpisano ime njegove žene Barbare Haller, rojene Zehenter, brez datuma smrti. Na levi strani so figuralično prikazani Joanes (Hans) Haller in njegovi sinovi Adam, Steffan, Wolf, Hans, ter peti in šesti sin (od sredine na levo). Na desni strani pa Barbara Haller ter njune hčere; Anna, Susanna, Elisabeth, Julianna, Lucia, Kunigund, ter sedma in osma hči.

Transkripcija:

HIE RVEN IN GOT DER ERNVEST
FVRSIHTIG VND WEIS HANNS HALLER
GEWESTER RATSBRGER ZV MARCHBVRG
WELICHER DEN 16. TAG IVNY DE(S) 157(2IARS)
IN GOTT SELICLIGLICH ENTSCHLAFEN
SAMBT SEINER GELIEBTEN HAVSF(RAVN)
BARBARA AIN GEPORNE ZEHENTNERIN
WELLHE DEN TAG MONATS
IM 15 IAR AVS DISEM IAMERTAL AB
GEFORDERT DENEN VND VNS ALLEN
DER BAR(MHERZIG) GOT DVRH SEINEN
GELIEBEN SON IESVM CRISTVM AIN
FROLIHE VRSTEND ZW EWIGEN LEB
EN VERLEIHEN WELLE AMEN

*15*72*

Prevod:

TUKAJ V BOGU POČIVA KREPOSTNI
IN PLEMENITI HANS HALLER
MESTNI SODNIK V MARIBORU
KI JE V 16. JUNIJA 1572

PREMINIL. SKUPAJ S SVOJO ŽENO
BARBARO ROJENO ZEHENTNER
KI JE DNE MESECA V LETU 15 UMRLA.
NJIM IN NAM VSEM NAJ
MILOSTNI BOG Z NJEGOVIM LJUBLJENIM
SINOM JEZUSOM KRISTUSOM
VESELO VSTAJENJE V VEČNO ŽIVLJENJE
PODELI. AMEN
1572

6.20 Spomenik

24.slika.:20.spomenik

Opis spomenika:

Mere spomenika: 74x141

Stoletje nastanka: 16. stoletje (1563)

Zgornji del nagrobnika prikazuje dve grbovni plošči grb oskrbnika Messerja. Na prvi je krilat lev (grifon), na drugi pa v levi polovici osmerokraka zvezda v desni pa dve verjetno barvni črti. Spomenik je napisni in heraldičen.

Hans Messer je umrl 16. decembra leta 1563. Že vnaprej so dali na spomenik zapisati tudi ime njegove žene. Na tem spomeniku je torej omenjena tudi Uršula Messer, rojena Weztin, vendar pa ni omenjena letnica njene smrti 15. stoletja, kar pomeni, da so to hoteli dodati kasneje. Očitno pa se to ni zgodilo iz neznanega razloga, predvidevajo, da je umrla kje drugje

Transkripcija:

HIE LIGT BEGRABEN DER EDEL
VND VEST HANS MESSER PFLE(S?)
ER3V GVETTEN HAG DER GES
TORBEN IST DEN 16 DECEMBRIS
ANNO IM I5 63 IAR AVCH LIGTH
BEGRABEN DIE EDL VND TVGEN
HAFT FRAV VRSVLA MESSER IN
GEBORNE WET3 IN GERINSEIN
EELICHE HAVS FRAV DIE GESTOR
BEN IST DEN ... TAG ... ANNO
IM I3 ... IAR DEN N VND VNS
I LEN GNEDIG VND(B) BARM HER
... SEIN WELLE AMEN

Prevod:

*TUKAJ LEŽI POKOPAN PLEMENITI
IN KREPOSTNI GOSPOD HANS MESSER ...
...UMRL 16. DECEMBRA
LETA 1563. PRAV TAKO LEŽI*

POKOPANA PLEMENITA IN KREPOSTNA

ŽENA URSULA MESSER

ROJENA WETSSIN. PREPROSTA

ZAKONSKA ŽENA UMRLA

DNE....LETA..13...

..USMILJENJE IN MILOST PODELI. AMEN

7. ZAKLJUČEK

Ob koncu pisanja sem nekatere hipoteze, ki sem si jih pred začetkom postavila, opustila, spet druge pa potrdila.

Moja prva hipoteza, je predvidevala, da bom iz nagrobnih kamnov, ki sem jih preučevala razbrala imena le bogatejših/vplivnejših meščanov, saj so bili tovrstni spomeniki dragi in si jih je lahko privoščil le malokdo.

Prva hipoteza se je izkazala za pravilno. Iz obravnavanih nagrobnih kamnov sem razbrala le imena ljudi, ki so imeli do 18. stoletja, ko so ti spomeniki nastali, vpliv, ali pa bogastvo. Bili so pripadniki plemstva (kar so pogosto izražali z grbi svojih družin) ali pa pripadniki bogatejšega meščanstva (trgovci, obrtniki, duhovniki).

Kot drugi cilj/hipotezo sem si postavila, da se bo velikost nagrobnih kamnov razlikovala od imetja posameznika.

Tudi drugo hipotezo sem potrdila. Večje imetje, kot ga je umrli imel v lasti, večja je bila nagrobna plošča in bolj okrašen je bil spomenik. Največji je velik kar 120 x 230 cm (številka 11).

Predvidevala sem, da bo velik del spomenikov v nemškem jeziku, saj smo bili za časa 16. stoletja, ko so spomeniki nastajali, pod Avstrijo, ali pa so bili vplivni meščani nemško govoreči.

Kar devetnajst, od dvajsetih spomenikov v zunanji steni stolne cerkve je v nemščini, razen 14., ki je latinski. Se pa razlikujejo po pisavah. Dva sta napisana v gotici.

Graf 1.: Jezik

Trudila sem se razvozlati tudi svojo četrto hipotezo. Ugotovila sem da se poškodovanost spreminja glede na kvaliteto materiala.

Pet izmed njih je nečitljivih ali poškodovanih od vremena. Trije so delno čitljivi. Gre za razpoke ali lom nekaterih delov. Predvidevam tudi, da so boljše ohranjene kamne, prej uporabljali kot pokrove nad grobnicami v cerkvi zato tudi niso bili izpostavljeni vremenskim razmeram (dokler jih niso vzdali v pročelje cerkve). Na nagrobnih kamnih nisem opazila sledi namernih poškodb oz. vandalizmov.

Graf 2.: delež čitljivih spomenikov

Moja peta hipoteza predvideva, da bo velik del spomenikov namenjen moškim, saj je bil srednji vek izrazito patriarhalna družba.

Potrdila sem tudi peto hipotezo, vendar sem bila nad rezultati presenečena. Razlika med deležem spomenikov namenjenim moškim in tistimi namenjenih ženskam, je bila presenetljivo majhna. Sedem jih je posvečenih moškim, šest pa ženskam. Pogosto pa se na spomenikih pojavljajo imena moža in žene. Kar pet je takšnih (nekateri tudi njunim otrokom). Dva spomenika pa sta posvečena vsem.

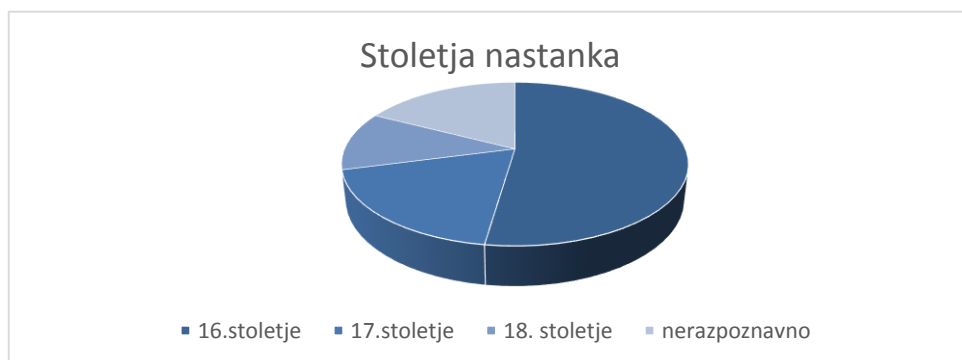
Graf 3.: delež spomenikov po spolu

Moja šesta hipoteza predvideva, da bodo spomeniki namenjeni katolikom.

Večina spomenikov je res namenjena katolikom, so pa presenetljivo tudi spomeniki protestantov. Od 20 tih spomenikov, jih je 5 namenjenih protestantom (Jurij in Blaž Creatsch, Hans Haller, Veit Heinegger, Benedikt Clementschitsch in Barbara Haas).

Moja sedma hipoteza je predvidevala, da bodo spomeniki pretežno iz istega stoletja.

Moje sklepanje se je izkazalo za napačno, zato sem hipotezo ovrгла. Kar 45% obravnavanih (9 spomenikov) je iz 16. stoletja. 30% (6 spomenikov) jih je iz 17. stoletja, iz osemnajstega stoletja 10%, 15% (3 spomeniki) pa so nerazpoznavni.

Graf 3.: stoletje nastanka spomenika

8. VIRI IN LITERATURA

Forty, Simboli. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2006. ISBN 86-11-17159-4.

Banac, Bratuž. Studia Historica Slovenica. Maribor: Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča v Mariboru, 2006. ISSN 1580-8122.

Mariborska stolnica ob 150. obletnici Slomškovega prihoda v Maribor. Maribor: Slomškova družba, 2009. ISBN 978-961-91856-7-4.

OMAN, Žiga. Evangeličanski Maribor – Mesto in njegova bližnja okolica v času reformacije. Maribor: Pokrajinski arhiv, 2012. ISBN 978-961-6507-51-6.

Curk, Jože. Mariborska stolnica / 86. zvezek zbirke vodnikov kulturni in naravni spomeniki Slovenije. Ljubljana: Založba Obzorja, 1978.

Weiss, Norbert. Die Bürger von Marburg an der Drau bis 1600. Graz: Selbstverlag des Instituts für Geschichte der Karl- Franzens- Universität Graz, 1998. ISBN 3-901921-02-8.

Revija dobro jutro (5. 4. 2008), številka 147.

Travner, Vladimir, dr. Pokopališča v Mariboru. Kronika slovenskih mest letnik 3. številka 3 (1936) str. 215 - 218. from <http://www.dlib.si/>. URN_NBN_SI_doc-8MNWFM5E. pdf.